

Чернігівський державний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка
Інформаційно-бібліографічний відділ
БІБЛІОТЕКА

ВІТАЛІЙ ФЕДОРОВИЧ САВЧЕНКО
(Біобібліографічний покажчик)

ЧЕРНІГІВ – 2009

УДК 012
ББК Я19:В3
С13

Віталій Федорович Савченко : біобібліогр. покажч. / уклад.
Л. А. Іполітова; відп. ред. Г. Г. Макарова. – Чернігів, 2009. – 30 с.

Біобібліографічний покажчик «Віталій Федорович Савченко»
складений працівниками інформаційно-бібліографічного відділу
бібліотеки ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка.

У покажчику вміщено наукову бібліографію та список
опублікованих праць кандидата педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри педагогіки, психології та методики навчання
фізики й математики ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка В. Ф. Савченка.

Уклад. Л. А. Іполітова
Відп. ред. Г. Г. Макарова
Комп'ютерний набір Л. А. Іполітова, О. Г. Йовенко
Комп'ютерна верстка і дизайн І. В. Руднік

В. Ф. Савченко – педагог і вчений-методист

Відомий педагог, кандидат педагогічних наук, професор, відмінник народної освіти Віталій Федорович Савченко народився 27 жовтня 1937 року в с. Фльорівці Чутівського району Полтавської області в сім'ї вчителів.

Закінчивши з похвальною грамотою Друхівську семирічну школу Соснівського району Рівненської області, Віталій Федорович у 1952 році вступає на шкільний відділ Хустського педучилища Закарпатської області. Результатом наполегливої праці став червоний диплом, який відкрив шлях до навчання в Львівському педагогічному інституті (1956 р.), об'єднаному згодом з Дрогобицьким педагогічним інститутом імені І. Я. Франка. Тут він наполегливо працює над освоєнням навчальної програми за фахом вчителя фізики та основ виробництва. Одночасно з навчанням Віталій Федорович займається спортом, отримує спортивні розряди з фехтування та радіоаматорської справи.

Викладачі фізико-математичного факультету Львівського (Дрогобицького) інституту навчили майбутнього вчителя творчому підходу до отримання знань, необхідних для побудови власної методики навчання учнів фізики.

Перші кроки в практичній педагогічній діяльності Віталій Федорович робить у 1961 році на посаді вчителя фізики і основ виробництва в Червонохутірській середній школі-інтернаті Понорницького району Чернігівської області, а через рік продовжує педагогічну діяльність як вчитель фізики і математики Березнянської середньої школи Менського району цієї ж області, де протягом року створює зразковий кабінет фізики, адаптований до програмованого навчання і застосування ТЗН в навчальному процесі. За результативну працю в школі він отримує першу свою нагороду – Почесну грамоту Міністерства народної освіти УРСР.

Працюючи в школі, Віталій Федорович продовжує вдосконалювати рівень своєї наукової підготовки і в 1966 році вступає до аспірантури на кафедру методики фізики Київського

державного педагогічного інституту імені Максима Горького (тепер – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова). Тут майбутній вчений-методист працює під впливом відомих методистів: проф. Н. В. Понирка, доцентів О. І. Бугайова, Б. Ю. Миргородського, Є. В. Коршака.

Одночасно з навчанням в аспірантурі Віталій Федорович співпрацює з редакцією навчальних телевізійних передач Українського телебачення, веде навчальні телепередачі з фізики для учнів середньої школи України. Значним надбанням тодішньої методики викладання фізики стали 85 створених і проведених телепередач.

Відданість своєму педагогічному покликанню і наполеглива праця привели до дострокового закінчення навчання в аспірантурі і захисту в 1969 році кандидатської дисертації «Вивчення магнетизму в середній школі». Того ж року Віталій Федорович отримує призначення в Чернігівський педагогічний інститут імені Т. Г. Шевченка, де за плідну науково-педагогічну працю отримує звання доцента (1973 р.), професора (1992 р.). Загальним визнанням його досягнень є обрання в 1982 році завідувачем кафедри методики викладання фізики й математики, яка поступово трансформувалася в кафедру педагогіки, психології та методики навчання фізики й математики. Водночас (1989-2002 р.р.) працює вчителем фізики загальноосвітньої середньої школи № 3 м. Чернігова. З 1982 року керує групою журі ІУ етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з фізики.

В. Ф. Савченко – активний і постійний учасник Всеукраїнського науково-методичного семінару «Актуальні питання методики навчання фізики та астрономії в середній і вищій школі», часто виступає з доповідями на методичних конференціях, які проводяться в інших ВНЗ. Під його керівництвом 6 аспірантів і здобувачів успішно написали і захистили кандидатські дисертації. На захисті 21 кандидатської дисертації він виступав офіційним опонентом. Сприяє роботі спеціалізованих рад, аналізуючи автореферати кандидатських дисертацій з методики навчання фізики.

Кафедра, яку очолює протягом багатьох років Віталій Федорович, підтримує наукові зв'язки з вченими-методистами та методичними кафедрами університетів Києва, Херсона, Запоріжжя, Керчі, Кам'янець-Подільського, Ніжина, Бердянська, Миколаєва, Москви. Плідними є наукові зв'язки з викладачами фізики департаменту фізики університету Едуардо Мондлане (Мозамбік).

З 1990 року в Чернігівському університеті з ініціативи Віталія Федоровича проводяться Всеукраїнські науково-практичні конференції з методики навчання фізики. Завдяки його наполегливій організаторській діяльності ці конференції суттєво закріпили свій науковий статус і авторитет, здобувши рівня щорічних «Чернігівських методичних читань». Частина з них за складом учасників набули статусу міжнародних.

За редакцією Віталія Федоровича щорічно виходить друком Вісник Чернігівського державного педагогічного університету (Сер. : Педагогічні науки), присвячений винятково проблемам розвитку методики навчання фізики в середній і вищій школі.

Віталій Федорович є автором 141 наукової праці, з яких 8 посібників для вчителів і студентів, 5 підручників з фізики для загальноосвітньої школи у співавторстві з професорами О. І. Ляшенком та Є. В. Коршаком. Підручники для 7-11 класів видано як українською, так і російською мовами. Підручники 7-9 класів перекладені і видані польською, румунською, угорською мовами.

За науково-педагогічну діяльність В. Ф. Савченко нагороджений значком «Відмінник народної освіти УРСР», медаллю імені А. С. Макаренка, Почесними грамотами Міністерства освіти СРСР, Міністерства освіти і науки України, АПН України, має грамоти від керівництва університету та органів влади.

Одружений, має двох доньок. Завзятий автомобіліст і краєзнавець.

Біобібліографічний покажчик «Віталій Федорович Савченко» продовжує серію «Наукова спадщина викладачів ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка». Він містить відомості про науковий та методичний доробок кандидата педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогіки, психології та методики навчання фізики й математики ЧДПУ імені Т. Г. Шевченка Савченка Віталія Федоровича.

Даний біобібліографічний покажчик складається з таких розділів:

- В. Ф. Савченко – педагог і вчений-методист
- Хронологічний покажчик праць Віталія Федоровича Савченка
- Публікації про В. Ф. Савченка
- Іменний покажчик співавторів

У покажчику дотримано хронологічний характер розміщення опублікованих праць у прямій послідовності. У межах одного року джерела розміщено за алфавітом назв. Бібліографічний опис здійснено у відповідності з діючими державними стандартами та згідно з рекомендаціями ЦНБ імені В. І. Вернадського щодо складання та оформлення біобібліографічних покажчиків.

Видання розраховане на науковців, викладачів фізико-математичних факультетів вузів, учителів та методистів, студентів, магістрантів та аспірантів, працівників бібліотек.

*Хронологічний покажчик праць
Віталія Федоровича Савченка*

1966

1. Вивчення електретів у середній школі [Текст] // Методика викладання фізики. – К., 1966. – Вип. II. – С. 21-24.

1967

2. Популяризація чи перекручене спрощення [Текст] // Друг читача. – 1967. - № 47.

1968

3. Демонстрація принципу действия волоконной оптики [Текст] // Физика в шк. – 1968. – № 1. – С. 84–85.

1969

4. Demonstrationversuche zum Prinzip der Faseroptik [Текст] // Prax. Naturwiss. – 1969. – Teil 1, 18. - № 1. - S. 19–20. - Текст: нім.

5. Демонстрація точки Кюрі у феромагнетиків [Текст] // Рад. шк. – 1969. – № 1. – С. 96–97.

6. Досліди з феромагнетизму [Текст] // Рад. шк. – 1969. – № 4. – С. 100–101.

7. Експерименти з радіоелектроніки [Текст] // Друг читача. – 1969. - № 17.

8. Підготовка студентів до викладання питань електромагнетизму за новими програмами [Текст] // Наукові основи підготовки вчителів. – Луцьк, 1969. – С. 136.

9. Повільні електромагнітні коливання [Текст] // Рад. шк. – 1969. – № 12. – С. 67-70. (Співавт.: Є. В. Коршак, Б. Ю. Миргородський).

10. Прилад-репетитор [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1969. – Вип. VI. – С. 178-180.

1970

11. Природа магнетизму [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1970. – Вип. VII. – С. 177–200.

1971

12. Шкільний демонстраційний магнітометр [Текст] // Методика викладання фізики : респ. наук.-метод. зб. – К., 1971. – Вип. 6. – С. 143–147.

1972

13. Генератор повільних коливань і досліди з ним [Текст] // Фізика в школі : зб. ст. – К., 1972. – С. 107–113. (Співавт.: Є. В. Коршак).

1973

14. Вивчення магнетизму в шкільному курсі фізики [Текст] : метод. посіб. для вчителів. - К. : Рад. шк., 1973. – 143 с.

15. Применение ферромагнитного индикатора магнитного поля в демонстрационном эксперименте [Текст] //

Физический эксперимент в школе : сб. ст. – М., 1973. – Вып. 4. – С. 136–140.

1974

16. Бавни електромагнитни трептения в демонстрационния експеримент [Текст] // Математика и физика. – 1974. – № 3. – С. 43–48. – Текст: болг. (Співавт.: С. Коршак, Б. Миргородський, Хр. Костов).

17. З досвіду роботи з формування демонстраторських навичок у студентів-фізиків [Текст] // Методика викладання фізики : респ. наук.-метод. зб. – К., 1974. – Вип. 9. – С. 134–138. (Співавт.: В. Г. Острицький).

18. Удосконалення високовольтного індуктора [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1974. – С. 162–164. (Співавт.: М. Ф. Нестеренко).

1975

19. Модель цифрового вольтметра [Текст] // Рад. шк. – 1975. – № 12. – С. 65–66.

20. Самостійна робота студентів – ефективний засіб підготовки вчителів фізики [Текст] // Проблема удосконалення навчального процесу в педагогічному вузі. – К., 1975. – С. 252–253.

1977

21. Деякі засоби поліпшення демонстраційних приладів [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1977. – С. 102–109.

22. Про моделювання процесу радіопередачі [Текст] // Рад. шк. – 1977. – № 10. – С. 66–68.

1978

23. Використання блоків пам'яті в демонстраційному експерименті [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1978. – С. 73–80. (Співавт.: В. А. Стародуб).

24. Газорозрядні трубки від ламп ДРЛ-250 як джерело ультрафіолетових променів [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1978. – С. 96–100. (Співавт.: В. Г. Острицький).

25. Источник ультрафиолетового излучения [Текст] // Физика в шк. – 1978. – № 1. – С. 50. (Соавт.: В. Г. Острицкий).

26. Някои начини за подобряване на демонстрационните уреди [Текст] // Физика. – 1978. – № 5. – С. 35–39. – Текст: болг.

27. Фізика в школі і науково-технічний прогрес [Текст] : посіб. для вчителів. – К. : Рад. шк., 1978. – 128 с. : іл.

1979

28. Демонстрационные опыты по практическому применению некоторых свойств ферромагнитных веществ [Текст] // Математика и физика в школе (АрмССР). - 1979. – № 3. – С. 12–14. – Текст: арм. (Соавт.: Х. С. Мушегян, Р. В. Гекекян).

1980

29. Деякі демонстрації із застосуванням блока пам'яті під час вивчення розділу «Основи електродинаміки» [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст. – К., 1980. – С. 94–101. (Співавт.: В. А. Стародуб).

30. Створення проблемних ситуацій засобами фізичного експерименту у 6–7 класах [Текст] : метод. розробка для вчителів фізики. – Чернігів, 1980. (Співавт.: К. І. Соколенко).

1981

31. Застосування елементів теорії графів під час розв'язування задач у курсі фізики середньої школи [Текст] // Викладання фізики в школі : зб. ст.– К., 1981. – С. 18–23. (Співавт.: Х. С. Мушегян).

1982

32. Ознайомлення учнів з принципом просвітлення оптичних приладів [Текст] // Методика викладання фізики : респ. наук.-метод. зб. – К., 1982. – Вип. 16. – С. 79–83. (Співавт.: М. А. Касьян).

33. Поглиблення знань учнів 9 класу про вектор магнітної індукції [Текст] // Удосконалення форм і методів вивчення фізики. – К., 1982. – С. 113–117.

1983

34. Проекційний ампервольтметр у демонстраційному експерименті [Текст] // Комплексне використання дидактичних засобів у навчанні фізики. – К., 1983. – С. 121–123. (Співавт.: С. І. Лоленко).

35. Физический опыт как лучший способ создания проблемной ситуации [Текст] // Математика и физика в школе (АрмССР). – 1983. – № 6. – С. 24–25. – Текст : арм. (Соавт.: В. С. Мушегян, Р. В. Гекекян, А. А. Тадевосян).

1985

36. Вивчення електромагнетизму в середній школі [Текст] : посібн. для вчителів. – К.: Рад. шк., 1985. – 127с. : іл.

37. До введення поняття магнітної індукції [Текст] // Удосконалення навчального експерименту з фізики. – К., 1985. – С. 70–73.

38. Філіал кафедри [Текст] // Рад. освіта. – 1985. – 31 травня. (Співавт.: О. Ф. Явоненко).

1988

39. Взаємозв'язок методичної кафедри педвузу і школи [Текст] // Рад. шк. – 1988. – № 11. – С. 88–89.

40. Інтенсифікація уроків фізики // Маяк. – 1988. – 7 травня. – С. 3. (Співавт.: С. Марценюк).

41. Краткая информация [Текст] : [анализ учебных планов по специальности № 2105 «Физика»...] // Вестн. высш. шк. – 1988. - № 2. – С. 30.

1989

42. Активізація роботи студентів з психолого-педагогічної та методичної підготовки на основі нового навчального плану [Текст] // Розвиток творчих здібностей студентів і учнів у процесі вивчення предметів фізичного циклу. – Луцьк, 1989. – С. 41–44. (Співавт. : Е. В. Рафаловський, М. М. Дідович).

43. Розв'язування задач із застосуванням елементів теорії графів під час вивчення явища електролізу [Текст] //

Розв'язування задач з фізики / ред. Є. В. Коршак . – К., 1989. – С. 95–98. (Співавт.: Х. С. Мушегян, Р. В. Саргісян).

1990

44. Використання графів при викладанні фізики в середній школі [Текст] : метод. рек. для вчителів фізики та студ. фіз.-мат. ф-ту пед. ін-ту. – Чернігів, 1990. – 28 с. (Співавт.: Х. С. Мушегян).

45. Методика викладання фізики в середній школі [Текст] : плани семінарсько-практичних занять. Ч. 1. / МВССО УРСР; ЧДП імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1990. – 18 с. (Співавт.: М. М. Дідович).

46. Методична орієнтація процесу підготовки вчителя фізики в педвузі [Текст] // Міжпредметні зв'язки під час вивчення фізики в середній школі і в педвузі : метод. рек. на допомогу вчителям фізики серед. загальноосвіт. і проф. шк., студ. і викл. фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів. – Луцьк, 1990. – С. 50–51.

47. Участь учителів фізики і математики в навчальному процесі кафедри (реалії і перспективи) [Текст] // Співробітництво вузу і школи – найважливіша умова підготовки вчителя : тези доп. обл. наук.-метод. конф. – Чернігів, 1990. – С. 29–30. (Співавт.: М. І. Антоненко).

48. Формування творчого методичного мислення студентів при виконанні практичних та лабораторних робіт з методики викладання фізики [Текст] // Розвиток мислення студентів та учнів у процесі вивчення фізики : тези доп. на респ. семінарі з актуальних питань методики викладання фізики. – Чернігів, 1990. – С. 29–30.

1991

49. Активізація самостійної роботи студентів при підготовці до лабораторних занять з методики і техніки шкільного фізичного експерименту [Текст] // Розв'язування задач і лабораторні роботи в загальній системі навчання фізиці в школі і вузі : тези доп. на респ. семінарі з актуальних питань методики викладання фізики в школі і вузі (27–29 червня 1991 р.). – Мелітополь, 1991. – С. 17–18.

50. Комплексний державний екзамен [Текст] // Рад. шк. – 1991. – № 2. – С. 86–87.

51. Підвищення якості візуальної інформації в демонстраційному фізичному експерименті [Текст] // Навчальний демонстраційний експеримент : тези доп. на респ. семінарі з актуальних питань методики викладання фізики. – Бердянськ, 1991. – С. 22–23. (Співавт.: М. І. Гриценко).

52. Подготовка студентов-физиков педвуза к проведению внеклассной работы в школе [Текст] // Развитие творческих способностей учащихся во внеурочной работе по физике : тез. докл. на Всесоюз. семинаре (23–27 сентября 1991 г.). – Чернигов, 1991. – С. 82–84.

53. Про проведення практикуму з техніки шкільного експерименту [Текст] // Навчальний демонстраційний експеримент : тези доп. на респ. семінарі з актуальних питань методики викладання фізики. – Бердянськ, 1991. – С. 9–10. (Співавт.: М. М. Дідович).

54. Рідкокристалічні термоіндикатори в фізичному навчальному експерименті [Текст] // Тези доповідей міжвузівської науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Чернігівського державного педагогічного інституту імені

Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1991. – Ч. 2. – С. 63–65. (Співавт.: М. І. Гриценко).

1992

55. Відновити втрачені традиції [Текст] : (методичний семінар у Чернігові) // Рідна шк. – 1992. – № 2. – С. 91–92. (Співавт.: М. М. Дідович).

56. Диференціація навчання в школі і фізичний експеримент [Текст] // Методичні знахідки (математика та фізика) : зб. ст. – Чернігів, 1992. – С. 21–25.

57. Методика викладання фізики (Загальні питання) [Текст] : конспекти лекцій. – Чернігів, 1992. – 96 с.

58. Оптимізація системи ТЗН з врахуванням досягнень науково-технічного прогресу [Текст] // Методичні знахідки (математика та фізика). – Чернігів, 1992. – Вип. 2. – С. 51–56.

59. Технічна творчість як засіб активізації навчальної роботи з фізики [Текст] // Сучасні проблеми організації науково-технічної творчості учнівської молоді : тези доп. П респ. наук.-практ. конф. – Ніжин, 1992. – С. 8.

1993

60. Дві нові експериментальні задачі [Текст] // Проблеми використання задач у процесі викладання природничо-математичних дисциплін. – Чернігів, 1993. – С. 114–116. (Співавт.: Є. В. Коршак, М. М. Дідович, А. А. Давидьон).

61. Залучення студентів до складання навчальних задач з фізики [Текст] // Там само. – С. 85–88.

62. Самостійна робота студентів у школі [Текст] // Шляхи підготовки вчителя фізики до розв'язування професійних задач : тези доп. і повідомл. регіональної наук.-теорет. і практ. конф. (27–29 травня 1993 р.). – Запоріжжя, 1993. – С. 110–111.

63. Транзисторний генератор у демонстрації обертового магнітного поля [Текст] // Розвиток технічної і прикладної творчості молоді та фізико-технічного експерименту : тези доп. і повідомл. наук.-практ. конф. – Рівне, 1993. – Ч. 2. – С. 123. (Співавт.: Ю. Д. Богдан).

1995

64. Фізичний експеримент в умовах профільної диференціації [Текст] // Диференціація навчання фізиці : зб. ст. – Чернігів, 1995. – С. 47–49.

1996

65. Деякі аспекти стандартизації освіти вчителя фізики в педвузі [Текст] // Стандарти фізичної освіти в середній школі України. – Чернігів, 1996. – С. 71–73.

66. Комплексний підхід до розв'язування проблем фахової підготовки студентів педвузу [Текст] // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 4. – С. 167–173. (Співавт.: О. Ф. Явоненко).

67. Магнітофонна головка в шкільному фізичному експерименті [Текст] // Методичні особливості викладання фізики на сучасному етапі : матеріали II міжвуз. наук.-практ. конф. 22–23 березня 1996 р. – Кіровоград, 1996. – Ч. 2. – С. 39–41.

68. Українська поезія на уроках фізики [Текст] // Педагогічні і психологічні проблеми підготовки вчителів : матеріали ювілейної наук. конф., присвяч. 80-річчю Чернігів. держ. пед. ін-ту імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1996. – С. 208–210.

1997

69. Демонстрація ролі другого середовища в явищі повного внутрішнього відбивання [Текст] // Стандарти фізичної освіти в Україні: технологічні аспекти управління навчально-пізнавальною діяльністю. – Кам'янець-Поділ., 1997. – С. 94.

70. Фізика і лірика [Текст] : [вірші фізичної тематики] // Фізика та астрономія в шк. – 1997. – № 1. – С. 52.

1998

71. Вплив домашніх експериментальних завдань з фізики на розвиток пізнавальної активності учнів [Текст] // Психолого-педагогічні та методичні проблеми розвивального навчання : зб. ст. – Івано-Франківськ, 1998. – С. 246–247. (Співавт.: М. П. Руденко).

72. Демонстраційна модель молекулярної структури речовини [Текст] // Дидактичні проблеми фізичної освіти в Україні : матеріали конф. – Чернігів, 1998. – С. 132–133.

73. Ілюстративна приставка до ПДЗМ [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 1998. – № 2. – С. 29–31. (Співавт.: В. П. Применко).

74. Про вивчення атмосферного тиску в пропедевтичному курсі фізики на першому ступені навчання [Текст] // Дидактичні проблеми фізичної освіти в Україні : матеріали конф. – Чернігів, 1998. – С. 133–134.

75. Фізика. 7 кл. [Текст] : учеб. для сред. общеобразоват. шк. – К.; Ірпень : Перун, 1998. – 168 с. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. І. Ляшенко).

76. Фізика. 7 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. – К.; Ірпень : Перун, 1998. – 160 с. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

1999

77. Магнітне збудження коливань в коливальному контурі [Текст] // Дидактика природознавчо-математичних дисциплін та освітніх технологій. – Кам'янець-Поділ., 1999. – С. 189–190.

78. Методика навчання фізики [Текст] : статті різних років. – Чернігів : ЧДПУ, 1999. – 240 с. : іл.

79. Планування уроків з фізики в 7 класі [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 1999. – № 1. – С. 12–17. (Співавт.: О. І. Ляшенко).

80. Тематичний план з фізики для 7 класу (друге півріччя) [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 1999. – № 2. – С. 15–21.

81. Фізика. 8 кл. [Текст] : учеб. для сред. общеобразоват. шк. – К.; Ірпень : Перун, 1999. – 199 с. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. І. Ляшенко).

82. Фізика. 8 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. – К.; Ірпень : Перун, 1999. – 160 с. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

2000

83. Комп'ютер в навчальному експерименті з механіки // Збірник наукових праць Херсонського державного педагогічного університету. – Херсон, 2000. – Вип. 15, ч. II. – С. 145–149. (Співавт.: О. О. Шоня).

84. Становлення та перспективи розвитку шкільного фізичного експерименту в Україні [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2000. – Вип. 3. – С. 235–240. (Співавт.: Д. Я. Костюкевич).

85. Фізика. 7 кл. [Текст] : підруч. для 7 кл. шкіл України з рум. мовою навчання / пер. з укр. І. М. Гринчешин. – Л. : Оріяна-Нова, 2000. – 176 с. : іл. – Текст: рум. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

86. Фізика. 9 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. – К.; Ірпінь : Перун, 2000. – 232 с. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

87. Фізика. 9 кл. [Текст] : учеб. для сред. общеобразоват. шк. – К.; Ирпень : Перун, 2000. – 240 с. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. И. Ляшенко).

2001

88. Використання мікрокалькулятора в шкільному фізичному експерименті [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2001. – Вип. 9. – С. 52–56. (Співавт.: О. С. Маринець).

89. Деякі міркування щодо вивчення другого закону термодинаміки [Текст] // Збірник наукових праць Уманського

державного педагогічного університету. – Умань, 2001. – С. 159–160.

90. Деякі міркування щодо вивчення повного відбивання світла [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 2001. – № 1. – С. 27–30.

91. Особливості структури вивчення фізики у 12-річній школі [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. – Кам'янець-Подільський, 2001. – С. 40–43. (Співавт.: Є. В. Коршак, М. І. Шут, Г. П. Грищенко).

92. Фізика. 7 кл. [Текст] : учеб. для сред. общеобразоват. шк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.; Ирпень : Перун, 2001. – 170 с. : ил. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. И. Ляшенко).

93. Фізика. 7 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.; Ірпінь : Перун, 2001. – 168 с.: іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

94. Фізика. 7 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. України з угор. мовою навчання. – Л. : Світ, 2001. – 159 с. : іл. – Текст: угор. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

95. Фізика. 8 кл. [Текст] : учеб. для сред. общеобразоват. шк.– 2-е изд., перераб. и доп. – К.; Ирпень : Перун, 2001. – 202 с. : ил. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. И. Ляшенко).

96. Фізика. 8 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.; Ірпінь :

Перун, 2001. – 192 с. : іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

97. Фізика. 8 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. України з угор. мовою навчання / пер. О. О. Балог. – Л. : Світ, 2001. – 192 с. : іл. – Текст: угор. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

98. Фізика. 8 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. України з рум. мовою навчання / пер. з укр. Р. Г. Балан. – Л. : Світ, 2001. – 200 с. : іл. – Текст: рум. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

2002

99. Вивчення закону Кулона на основі принципу близькодії [Текст] // Сучасні тенденції розвитку природничо-математичної освіти : матеріали міжнар. конф. Херсон. держ. пед. ун-ту (м. Херсон, 11-14 вересня 2002 р.). – Херсон, 2002. – С. 250–252. (Співавт.: Є. В. Коршак).

100. Уроки фізики у 7–8 класах [Текст] : метод. посіб. для вчителів; Фізичні бувальщини: на допомогу вчителю фізики. – К.; Ірпінь : Перун, 2002. – 320 с. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

101. Фізика. 10 кл. [Текст] : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К.; Ірпінь : Перун, 2002. – 296 с. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

102. Фронтальна лабораторна робота “Вивчення гармонічних коливань математичного маятника” [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – 2002. – Вип. 13, т. II. – С. 236–238. (Співавт.: О. С. Маринець).

2003

103. Використання елементів астрономії при вивченні молекулярної фізики в 10 класі [Текст] // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету. – Кіровоград, 2003. – Вип. 51. – С. 171–175. (Співавт.: Т. М. Богдан).

104. Використання плоских моделей для пропедевтики астрономічних знань на уроках фізики [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 2003. – № 3. – С. 16–17. (Співавт.: Т. М. Богдан).

105. Методика навчання фізики в середній школі (Загальні питання) [Текст] : конспекти лекцій – Чернігів : ЧДПУ, 2003. – 100 с. (Співавт.: М. М. Дідович, М. П. Бойко, В. М. Закалюжний, М. П. Руденко).

106. Публікації як засіб навчання в системі підготовки майбутніх учителів природничих профілів [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. – Кам'янець-Подільський, 2003. – Вип. 9. – С. 64–65. (Співавт.: О. Ф. Явоненко).

2004

107. Використання мотиваційного впливу техніко-технологічного матеріалу для узагальнення і систематизації знань учнів з фізики [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2004. – Вип. 23. – С. 53–57. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

108. Фізика. 7 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. України з пол. мовою навчання. – Л. : Світ, 2004. – 168 с. : іл. – Текст: пол. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

109. Фізика. 11 кл. [Текст] : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К.; Ірпінь : Перун, 2004. – 288 с.: іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

2005

110. Біологія в кросвордах [Текст]. – Чернігів : ЧДПУ, 2005. – 108 с. (Співавт.: Т. П. Савченко).

111. Деякі психолого-педагогічні аспекти використання комп'ютерних ігор сучасними підлітками [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2005. – Вип. 30. – С. 156–161. (Співавт.: Н. О. Мітус).

112. Комбінований урок з теми «Енергія електричного поля. Густина енергії» на основі техніко-технологічного матеріалу [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 2005. – № 5. – С. 4–7. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

113. Мотивація навчальної діяльності учнів у процесі формування практичних умінь і навичок шляхом використання техніко-технологічного матеріалу [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2005. – Вип. 30. – С. 101–104. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

114. Організація особистісно-орієнтованого фізичного експерименту в основній школі [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2005. – Вип. 30. – С. 104–109. (Співавт.: Н. А. Іваницька).

115. Позаурочна робота як невід'ємний елемент сучасного навчально-виховного процесу з фізики [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. – Кам'янець-Подільський, 2005. – Вип. 11. – С. 170–173. (Співавт.: О. А. Черченко).

116. Роль комп'ютерних ігор у процесі формування особистості учня [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. – Кам'янець-Подільський, 2005. – Вип. 11. – С. 209–212. (Співавт.: Н. О. Мітус).

117. Фізика. 8 кл. [Текст] : підруч. для серед. загальноосвіт. шк. України з пол. мовою навчання / пер. з укр. І. Г. Середа. - Л. : Світ, 2005. – 192 с. : іл. – Текст: пол. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

118. Фізика. 11 класс [Текст] : учеб. для общеобразоват. учеб. заведений. – К.; Ирпень : Перун, 2005. – 288 с. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. И. Ляшенко).

2006

119. Дидактичний підхід до визначення критеріїв відбору техніко-технологічного компонента змісту курсу фізики загальноосвітньої школи з урахуванням його мотиваційної функції [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2006. – Вип. 36 (I). – С. 66–69. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

120. Експериментальні задачі в позаурочній роботі з фізики [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2006. – Вип. 36 (I). – С. 123–129. (Співавт.: О. А. Черченко, Н. О. Мітус).

121. Комунікативні технології та інтеграція в процесі навчання фізики учнів у класах природничого профілю [Текст] // Освітнє середовище як методична проблема : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 14-15 вересня). – Херсон, 2006. – С. 26–28. (Співавт.: В. М. Дедович).

122. Мотиваційний аспект уроку контролю та корекції знань, умінь та навичок учнів з фізики з використанням техніко-технологічного матеріалу [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2006. – Вип. 36 (1). – С. 54–57. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

123. Обучение физике с использованием игровых компьютерных технологий [Текст] // Специалист. – 2006. - № 7. – С. 26–27. (Соавт.: Н. А. Митус).

124. Підручник в навчальному процесі з фізики [Текст] // Вісник Кам'янець-Подільського державного університету. Сер.: Педагогічні науки. – Кам'янець-Подільський, 2006. – Вип. 53. – С. 230–232.

125. Проблеми і перспективи вдосконалення шкільного курсу фізики та методики викладання фізики [Текст] // Збірник наукових праць Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя, 2006. – С. 56–58.

126. Уроки вивчення механіки в старшій школі [Текст] : посіб. для вчителів і студентів. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 200 с.

2007

127. Комп'ютерні пазли як засіб активізації навчальної діяльності учнів при вивченні фізики в основній школі [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. – Кам'янець-Подільський, 2007. – Вип. 13. – С. 32–35. (Співавт.: О. П. Шкардибарда).

128. Конспекти лекцій з методики навчання фізики в старшій школі [Текст] : підруч. для студ. фіз.-мат. ф-тів пед. вузів. – Чернігів : ЧДПУ, 2007. – 288 с. (Співавт.: М. П. Бойко, М. М. Дідович, В. М. Закалюжний, М. П. Руденко).

129. Роль підручника в організації позакласної роботи учнів основної школи [Текст] // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. – Кам'янець-Подільський, 2007. – Вип. 13. – С. 220–223. (Співавт.: О. А. Черченко).

2008

130. Застосування пазлів під час вивчення фізики [Текст] // Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. «Проектування педагогічних середовищ з природничо-математичних дисциплін як методична проблема». – Херсон, 2008. – С. 72–77. (Співавт.: О. П. Шкардибарда).

131. Методичні передумови організації позаурочної роботи з фізики основної школи та їх зміст в умовах сучасного навчально-виховного процесу [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2008. – Вип. 57. – С. 133–138. (Співавт.: О. А. Черченко).

132. Особенности подготовки будущих учителей физики к проведению занятий с использованием игровых образовательных технологий при работе с учениками основной школы [Текст] // Стратегия развития образования: эффективность, инновации, качество : сб. ст. – М., 2008. – Вып. 12, т. 1. – С. 67–69. (Соавт.: Н. А. Митус).

133. Особливості мотивації учіння фізики в сучасних умовах [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2008. – Вип. 57. – С. 67–70. (Співавт.: В. М. Закалюжний).

134. Підвищення престижу фізичної освіти через осучаснення її змісту [Текст] // Проектування освітніх середовищ як методична проблема : зб. ст. - Херсон, 2008. – С. 67–70.

135. Фізика. 8 клас [Текст] : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К. : Генеза, 2008. – 208 с. : іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

136. Фізика. 8 класс [Текст] : учеб. для общеобразоват. учеб. заведений. - К. : Генеза, 2008. – 208 с. : ил. (Соавт.: Е. В. Коршак, А. И. Ляшенко).

2009

137. Застосування на уроках фізики методу проєктів для формування в учнів професійно орієнтованих компетентностей [Текст] // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2009. – Вип. 65. – С. 40–44. (Співавт.: О. А. Горобець).

138. Комплексний підхід до формування практичних умінь і навичок студентів-фізиків [Текст] // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка. – Кіровоград, 2009. – Вип. 82, ч. 1. – С. 314–318. (Співавт.: М. М. Дідович).

139. Лекція в системі формування фізичної освіти студента [Текст] // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Фізико-технічна і фізична освіта у гуманістичній парадигмі» (м. Керч, 10–13 вересня 2009 року). – Керч, 2009. – С. 158–162.

140. Фізика. 7 клас [Текст] : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К. : Генеза, 2009. – 128 с. : іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

141. Фізика. 9 клас [Текст] : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К. : Генеза, 2009. – 160 с. : іл. (Співавт.: Є. В. Коршак, О. І. Ляшенко).

Публікації про В. Ф. Савченка

Віталію Савченко – 70! [Текст] // Фізика та астрономія в шк. – 2008. - № 2. – С. 51.

Іменний покажчик

Антоненко М. І. – 13
Богдан Т. М. – 22
Богдан Ю. Д. – 16
Бойко М. П. – 22, 25
Гекекян Р. В. – 10,11
Горобець О. А. - 27
Гриценко М. І. – 14, 15
Грищенко Г. П. – 20
Давидьон А. А. - 15
Дідович М. М. – 12, 14, 15, 22, 24, 25, 27
Закалюжний В. М. – 22, 23, 24, 25, 26
Іваницька Н. А. – 23
Касьян І. А. – 11
Коршак Є. В. – 8, 9, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27
Костов Хр. – 9
Костюкевич Д. Я. – 19
Лоленко С. І. – 11
Ляшенко О. І. – 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27
Маринець О. С. – 19, 21
Марценюк С. П. – 12
Миргородський Б. Ю. – 8, 9
Мінус Н. О. – 23, 24, 25, 26
Мушегян Х. С. – 10, 11, 13
Нестеренко М. Ф. – 9
Острицький В. Г. – 9, 10
Применко В. П. – 17
Рафаловський Е. В. – 12
Руденко М. П. – 17, 22, 25
Савченко Т. П. – 23

Саргісян Р. В. – 13
Соколенко К. І. – 11
Стародуб В. А. – 10
Тадевосян А. А. – 11
Чеченко О. А. – 23, 24, 26
Шкардибарда О. П. – 25, 26
Шоня О. О. – 19
Шут Г. П. – 20
Явоненко О. Ф. – 12, 16, 22

ЗМІСТ

В. Ф. Савченко – педагог і вчений-методист	3
Хронологічний покажчик праць	
Віталія Федоровича Савченка	7
Публікації про В. Ф. Савченка	28
Іменний покажчик	28